Stenogrammid

XIII Riigikogu, IV Istungjärk, täiskogu korraline istung

Teisipäev, 11.10.2016, 10:00

Toimetatud

10:00 Istungi rakendamine
1. 10:13 Sotsiaalmaksuseaduse muutmise seaduse eelnõu (253 SE) esimene lugemine

10:00 Istungi rakendamine

11:58 Aseesimees Helir-Valdor Seeder
Tere päevast, head kolleegid! Alustame Riigikogu täiskogu IV istungjärgu 4. töönädala teisipäevast istungit. Kõigepealt on võimalus üle anda eelnõusid ja arupärimisi. Siret Kotka, palun!

11:58 Siret Kotka
Hea istungi juhataja! Riigikogu liikmed! Keskerakonna fraktsiooni nimel annan üle Riigikogu otsuse eelnõu, millega tehakse Vabariigi Valitsusele ettepanek riiklikult rahastada gümnaasiumiastme õpilaste õpinguid autokooli B-kategooria algastme kursusel 450 euro ulatuses. Eelnõuga nähakse ette, et riik hüvitab algastme kursuse maksumuse selle kursuse lõppedes koolituskursuse tunnistuse alusel.

11:58 Aseesimees Helir-Valdor Seeder
Palun vabandust! Kolleegid, tähelepanu! (Juhataja helistab kella.) Aitäh!

11:58 Siret Kotka
Ettepaneku eesmärk on suurendada noorte konkurentsivõimet tööturul, suurendada liiklusalast teadlikkust ning laiendada noorte valikuvõimalusi elukoha valikul. Eesti maapiirkonnad on sageli hajaasustatud ning ühistranspordiühendused seal ei ole piisavad. See omakorda teeb maal elamise ilma auto kasutamise võimaluseta keeruliseks. Auto kasutamise võimalus tagab suurema mobiilsuse, laiendades ka elamiskoha valiku võimalusi, nii et meie noored võiksid ikka maale elama jääda. Eelnõu on sündinud minu kohtumiste põhjal noortega. See eelnõu on noorte inimeste arusaam sellest, kuidas nende arvates riik võiks neid abistada, et nad saaksid olla edukamad. See on ka üks põhjusi, miks meie, head Riigikogu liikmed, peaksime selle eelnõu seadusena vastu võtma ning ulatama sellega noortele inimestele abikäe. Aitäh teile!

11:58 Aseesimees Helir-Valdor Seeder
Krista Aru, palun!

11:58 Krista Aru
Austatud juhataja! Head rahvaesindajad! Mul on riigihalduse ministrile Arto Aasale üle anda arupärimine Eesti Vabaerakonna fraktsiooni viie liikme allkirjaga. Arupärimine on riigipoliitiline, riigimajanduslik ja riigifilosoofiline. See puudutab nimelt riigi asutatud Riigi Tugiteenuste Keskust ja selle tegevust. Kui me vaatame riigi ülesannete analüüsi ja selles seatud eesmärke, siis näeme väga selgelt, et Riigi Tugiteenuste Keskusesse on juba praegu koondatud ja koondatakse ka edaspidi väga mitme riigiasutuse ja ministeeriumi personaliarvestus, palgaarvestus ja üldse kõik sellised üldised suured tugifunktsioonid. Meie küsimused, mida on kokku viis, puudutavad Riigi Tugiteenuste Keskuse praegust tegevus- ja majandamiskulu, ka palgakulu, selle personali kasvu ja üldist riigifilosoofilist lähenemist. Meid huvitab, kas riigi majapidamises kokkuhoidu taotledes on ära unustatud, et ühes riigis inimeste kapitali arendamiseks on oluline säilitada paljude asutuste eripära ning inimeste oskused ja muud

anded. Meil on viis küsimust, mis on põhimõttelise tähtsusega. Loodame, et Arto Aas vastab neile väga sisukalt. Aitäh!

11:58 Aseesimees Helir-Valdor Seeder
Martin Helme, palun!

11:58 Martin Helme
Lugupeetud asespiiker! Head kolleegid! Annan Konservatiivse Rahvaerakonna fraktsiooni liikmete nimel sisse arupärimise justiitsminister Urmas Reinsalule prokuratuuri poliitika kohta immigrantide karistamisel. Meedia vahendusel on selgunud, et Eesti võimud pidasid 2013. aastal kinni riigi territooriumile segamatult sisenenud Sudaani kodaniku Muhhamad Ibrahim Uthmani. See tegelane on mitu korda sattunud politsei huviorbiiti, aga prokuratuur lõpetas tema füüsilise ründe uurimise ilma igasuguse karistuseta, põhjuseks avaliku huvi puudumine. Me küsimegi seetõttu ministrilt, kuidas ta kommenteerib seda, et reakodanikule paistab, nagu oleks karistusseadustik muutunud valikuliselt kohaldatavaks, sõltuvalt inimese nahavärvist ja valitsuse poliitika prioriteetidest. Milliseid menetluslikke protseduure prokuratuur enne juhtumi lõpetamist kohaldas? Kas nimetatud isikule on seoses kokkuleppemenetlusega määratud ka mingeid kohustusi või koormisi? Mille põhjal otsustati avaliku huvi puudumine? Meie arvates on immigrantidega seotud kuriteod, vastupidi, just avalikkuse kõrgendatud tähelepanu all. Teame, et mitmes riigis kohaldatakse varjupaiga- ja asüülitaotlejate suhtes väljasaatmist, kui nad on toime pannud kuriteo või väärteo. Kas asjaolu, et selle juhtumi menetlus lõpetati, päästab selle isiku Eestist väljasaatmisest? Kas on plaanis tühistada vägivallatseja pagulase staatus? Kui ei, siis miks? Meil on veel mõned küsimused selle kohta. Aitäh!

11:58 Aseesimees Helir-Valdor Seeder
Raivo Põldaru, palun!

11:58 Raivo Põldaru
Härra eesistuja! Lugupeetud kolleegid! Mul on üle anda Eesti Konservatiivse Rahvaerakonna fraktsiooni kuue liikme arupärimine tervise- ja tööminister Jevgeni Ossinovskile. Arupärimine puudutab olukorda haiglaravile pääsemisel. Kuigi on arvatud, et käesoleval aastal laekub sotsiaalmaksu riigieelarvesse hästi, ei aita see ometi kuidagi kaasa sellele, et inimesed paremini ravile pääseksid. On teada, et vahel võivad inimesed, kes vajavad teatud operatsiooni, olla järjekorras poolteist aastat. Eile kuulsin ühest telefonikõnest, et selle mehe järjekord on isegi pikem. Küsimegi, kas selline olukord jätkub või saavad inimesed haiglaravile ja operatsioonile õigel ajal. Selle teema kohta on meil ministrile neli küsimust. Aitäh!

11:58 Aseesimees Helir-Valdor Seeder
Uno Kaskpeit, palun!

11:58 Uno Kaskpeit
Härra aseesimees! Lugupeetud kolleegid! Annan meie fraktsiooni nimel sisse arupärimise siseministrile illegaalsete immigrantide kohta Eesti Vabariigis. Meedia vahendusel on selgunud, et Eesti võimud pidasid 2013. aastal riigi territooriumil kinni Sudaani kodaniku, kes oli sisenenud riiki takistamatult, ületades riigi kontrolljoone. Ta taotles asüüli, ilmselt selleks, et pääseda väljasaatmisest. Tänaseks on ta saanud nii elamis- kui ka tööloa. Lähtudes nimetatud tõsiasjadest, palume ministril Riigikogu kodu- ja töökorra seaduse § 139 kohaselt vastata meie küsimustele. Miks anti nimetatud isikule pagulase staatus, kui ta sisenes riiki illegaalselt ning esitas väidetavalt enda kohta valeandmeid? Meile teadaolevalt on ta pannud toime mitmeid korrarikkumisi. Meil on veel mitmeid küsimusi. Aitäh!

11:58 Aseesimees Helir-Valdor Seeder
Henn Põlluaas, palun!

11:58 Henn Põlluaas

Lugupeetud kolleegid! Annan Konservatiivse Rahvaerakonna fraktsiooni liikmete nimel üle arupärimise majandus- ja taristuminister Kristen Michalile praamipiletite veebimüügikeskuse kohta. Teatavasti on peaaegu kõik, mis puudutab seda praamihanget, ääretult segane ja häbiväärne susserdamine. Sama käib ka praamipiletite müügisüsteemi kohta. 2012. aastal sõlmiti firma Tuule Piletikeskus OÜ ning Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi vahel leping selle kohta, et piletimüügisüsteem antakse tasuta üle riigile. Riik oli sinna süsteemi sisse pannud 2,8 miljonit eurot, ometigi kulutas riik nüüd ligi miljon eurot uue piletisüsteemi väljaarendamiseks. Endist süsteemi pole riik enda kätte saanud. Lisaks kõigele on Leedo kaevanud riigi kohtusse, nõudes 400 000 eurot kahjutasu. Seetõttu on meil mitmeid küsimusi. Mis õieti toimub selle asja ümber? Loodame, et majandus- ja taristuministril on piisavalt arukaid vastuseid. Aitäh!

11:58 Aseesimees Helir-Valdor Seeder
Rohkem arupärimisi ... Jah, valitsuse esindaja Heili Tõnisson, palun!

11:58 Valitsuse esindaja Heili Tõnisson
Austatud härra juhataja! Hea Riigikogu! Vabariigi Valitsus algatab täna kolm seaduseelnõu. Esiteks, karistusseadustiku muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu. Seaduseelnõu menetlemisel Riigikogus esindab Vabariigi Valitsust justiitsminister Urmas Reinsalu. Teiseks, päästeseaduse ning politsei ja piirivalve seaduse muutmise seaduse eelnõu. Seaduseelnõu menetlemisel Riigikogus esindab Vabariigi Valitsust siseminister Hanno Pevkur. Kolmandaks, Pariisi kokkuleppe ratifitseerimise seaduse eelnõu. Seaduseelnõu menetlemisel Riigikogus esindab Vabariigi Valitsust keskkonnaminister Marko Pomerants. Aitäh!

11:58 Aseesimees Helir-Valdor Seeder
Nüüd tõepoolest rohkem eelnõude ega arupärimiste üleandmise soovi kellelgi ei ole. Olen juhatuse nimel vastu võtnud neli eelnõu ja viis arupärimist. Riigikogu juhatus menetleb neid kodu- ja töökorra seaduse kohaselt. Teeme kohaloleku kontrolli, palun!
Kohaloleku kontroll
Kohalolijaks registreeris ennast 88 Riigikogu liiget, puudub 13.

---

1. 10:13 Sotsiaalmaksuseaduse muutmise seaduse eelnõu (253 SE) esimene lugemine

11:58 Aseesimees Helir-Valdor Seeder
Head kolleegid! Täna on meil päevakorras üks päevakorrapunkt, Eesti Konservatiivse Rahvaerakonna fraktsiooni algatatud sotsiaalmaksuseaduse muutmise seaduse eelnõu 253 esimene lugemine. Palun ettekandeks kõnetooli Riigikogu liikme Martin Helme!

11:58 Martin Helme
Lugupeetud asespiiker! Head kolleegid! Eelnõus on tegemist sotsiaalmaksuseaduse § 6 lõike 1 punktiga 1^1, mida muudetakse järgmiselt: "1^1) üks Eestis elav mittetöötav vanem, kes kasvatab kolme või enamat Eestis elavat last, kellest vähemalt üks on alla 19-aastane;". Mida see tähendab ja mida see muudab? Eelnõu on vajalik selleks, et laiendada isikute ringi, kelle eest riik maksab sotsiaalmaksu. Eesmärk on luua lasterikastele peredele majanduslik kindlustunne, nii et laste kasvatamine lasterikkas peres oleks senisest enam riigi erilise hoole all. See vanem, kes tahab lastega kodus olla ning pühenduda laste kasvatamisele, saaks seda edaspidi teha turvalisemas keskkonnas. Seaduse senist sätet, mille alusel riik maksab sotsiaalmaksu mittetöötava vanema eest, kes kasvatab kolme või enamat alla 19-aastast last, kellest vähemalt üks on eelkooliealine või alla 8-aastane, muudetakse nüüd nii, et arvesse lähevad kõik lapsed kuni täisealiseks saamiseni. Mida see konkreetsemalt tähendab? See tähendab, et riik maksab selle lapsevanema eest ära tervisekindlustusmakse ehk sel vanemal on tervisekindlustus. Kui praegu oli see niimoodi ainult siis, kui vähemalt üks laps oli alla kaheksa aasta vana, siis nüüd oleks see nii kuni laste täisealiseks saamiseni.
Eesti suurim probleem on kahanev sündimus ja rahvaarv. Selle tagajärjel rahvastik vananeb ja

taastepotentsiaal halveneb. Rahvastiku kiire vähenemine seab pikemas plaanis kõik meie saavutused kahtluse alla. Probleemi lahendamiseks on vaja kasutada meetmete paketti, mis muudaks maksusüsteemi ja toetuste süsteemi õiglasemaks ning arvestaks laste kasvatamisel tehtud panust ühiskonda. Eesti riigis ei ole aastaid piisavalt rahvastiku kahanemise vastaseid abinõusid otsitud. Tagajärjed ongi käes: sündimus on napilt üle 1,5 lapse ühe fertiilses eas naise kohta. Väljaränne on suur ja sisuliselt me oleme praegu väljasuremiskursil. Iibe langus ohustab rahvastiku jätkusuutlikkust, ka riigi majandust ja julgeolekut. Tänapäevane rahvastikumudel räägib hulgisõltuvusest ehk oluline on majanduskeskkond, kodu, meediatöö, sisemaine ja välismaine turvalisus. Rahvastikuteadlased arvavad, et sündimust mõjutab 17–18 valdkonda, mis kõik vajavad tähelepanu. Selliste komplekssete lahenduste väljatöötamiseks on vaja nii erakondade kui ka kogu ühiskonna koostööd. Kõnealune eelnõu tegeleb selle keerulise probleemi lahendamise ainult ühe väikese aspektiga, aga olulise aspektiga.
Nüüd kuludest. Praegu kehtiv säte hõlmab umbes 1500 inimest ja selle riigieelarveline kulu on laias laastus 2 miljonit eurot. Konservatiivse Rahvaerakonna fraktsiooni arvutuste kohaselt muudatuse jõustumise korral see inimeste arv laias laastus kahekordistuks ja lisanduv kulu jääks vahemikku 1,5–2 miljonit. Eestis on 17 443 sellist vanemat, kellel kasvab kodus kolm või enam kuni 19-aastast last. Aga nagu ma ütlesin, enamik neist käib tööl ehk seda konkreetset soodustust kasutab praegu umbes poolteist tuhat inimest. Siin tuleb hiljem kindlasti juttu sellest, et Rahandusministeeriumi arvutus näitab palju-palju suuremat kulu. Kuid Rahandusministeerium on väga tehniliselt lähenenud, ta on võtnud selle n-ö maksimumarvu, korrutanud summaga läbi ja nüüd ütleb, et see on kogukulu. Me ei näe mitte mingisugust põhjust arvata, et kõik need inimesed jääksid üleöö koduseks, see lihtsalt ei ole realistlik. Mis puudutab seda, kas meil on vaja siin ka mingisuguste eurodirektiividega arvestada, siis ei ole. Teen lühidalt kokkuvõtte. Mina arvan – sellest oli meil ka komisjonis juttu –, et laste kasvatamine on väga suur ja tähtis töö. See ei lõpe ära siis, kui lapsed kooli lähevad. Minul on kodus kolm teismelist ja ma näen väga hästi, et neid on ka vaja väga palju kasvatada. Olukord, kus lastevanemad on tihtilugu sunnitud valima töölemineku lastega kodus olemise asemel, on sageli tingitud sellest, et nad kardavad jääda ilma tervisekindlustusest. Seetõttu lähevad nad ka mõnele sellisele töökohale, kus võib-olla ei makstagi mingit suurt raha, ja nad kodus lapsi kasvatada ei saa. Töötatakse lihtsalt selleks, et oleks olemas tervisekindlustus. See seadusmuudatus annaks nendele lastevanematele, kes seda tahavad, võimaluse kasvatada oma lapsi kodus, ilma et nad jääksid ilma tervisekindlustusest. Kutsun kõiki üles seda eelnõu toetama! Aitäh!

11:58 Aseesimees Helir-Valdor Seeder
Aitäh! Teile on küsimusi. Mart Helme, palun!

11:58 Mart Helme
Aitäh, härra eesistuja! Lugupeetud fraktsioonikaaslane! Meil propageeritakse iibeaugust ülesaamiseks seda, et tuua mujalt inimesi sisse, immigratsioon oleks just nagu lahendus meie probleemidele. Kas see seaduseelnõu näeks selle soodustuse ette ka nendele inimestele, kes on saanud põgeniku staatuse, kelle varjupaigataotlus on rahuldatud ja kellel on tihtipeale rohkem kui kolm või isegi rohkem kui neli last?

11:58 Martin Helme
Aitäh! Eesti seadused ei tee siin vahet. Kui sa oled Eestis elamisloaga ja resident, siis kõik maksusoodustused kehtivad ka sinu kohta, see on tõsi. Me oleme näinud, mis on juhtunud Soomes, Rootsis, Saksamaal ja Inglismaal, kus on tehtud soodustusi põlisrahvale, aga siis on tulnud kohale inimesed teistest kultuuriruumidest, kellel on hoopis teistsugune käitumine, ka iibeline käitumine. Me teame seda lugu, kui Inglismaal võttis üks mees välja toetusi oma abikaasade nimel. Tal oli kaheksa abikaasat ja kümneid lapsi. Jah, selliseid asju on mujal juhtunud. Lahendus ei ole muidugi mitte see, et me hakkame vahet tegema, kes saab ja kes ei saa toetust, vaid lahendus on konservatiivne immigratsioonipoliitika.

11:58 Aseesimees Helir-Valdor Seeder
Jüri Jaanson, palun!

11:58 Jüri Jaanson

Aitäh! Ütlesite, et tegemist on ühe väikese, aga olulise komponendiga ühest suurest terviklikust plaanist, mis puudutab meie lapsi. Ütlesite, et see tekitab riigieelarves 2 miljonit eurot kulutusi. Tahangi küsida, kas siia sisse on arvestatud ka nende koju jäävate emade hiljem taas tööturule aitamise kulud ehk ümberõppe ja tööga kohandumise kulud, kõik need kulud, mis on seotud inimeste tööturul hakkama saamisega.

11:58 Martin Helme

Aitäh! Inimeste tööturule tagasiminemine ei tähenda tavaliselt kulusid riigieelarvest. Eelnõus on arvestatud ikka eelkõige riigieelarvelisi kulusid. Ma saan aru, et küsimuse mõte on selles, et kui inimesed on kaua tööturult eemal olnud, siis nad tihtilugu saavad töötukassast koolitusi ja muid selliseid asju. Ei, seda kulu ei ole siia sisse arvestatud. See ei oleks minu meelest ka võimalik, sest põhjused, miks inimesed tööturult eemal on, ei ole ainult lastega seotud. Igal juhul on meil selleks, et iibeprobleemi lahendada, vaja tööturu paindlikkust. See, kui inimesed täidavad meie tööturgu, kus töökäte arv järjest väheneb, võib lühikeses perspektiivis olla riigieelarvele kasulik. Aga kui selle hind on vähenev või jätkuvalt alla taastootmist olev iive, siis me oleme pikas plaanis ikkagi pankrotikursil.

11:58 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Peeter Ernits, palun!

11:58 Peeter Ernits

Hea juhataja! Hea ettekandja! Riik maksab praegu sotsiaalmaksu vanema eest, kes kodus lapsi kasvatab, ja tingimus on, et üks nendest jõmmidest peab olema alla 8-aastane. Mis on selle piirangu põhjendus, et üks laps peab alla 8-aastane olema, mille teie tahate ära kaotada?

11:58 Martin Helme

Põhjus on see, et laps ei saa täiskasvanuks, kui ta saab 8-, 9- või 10-aastaseks. Laste kasvatamine ei lõpe, kui nad lähevad kooli. Vastupidi, kui sul on kolm või enam last, kes kõik käivad koolis, siis on nendega tihtilugu isegi rohkem tööd kui väikeste lastega. Ma võin seda rääkida selgelt isiklikust kogemusest. Meil on kodus neli last, üks on väike ja ülejäänud käivad koolis. Tõesti, laste kasvatamine ei lõpe ära siis, kui nad hakkavad koolis käima. Tõmmata see piir kaheksale eluaastale võib olla riigieelarve mõttes mõistlik, aga perekonna arengu seisukohalt ei ole sellel mingit loogikat.

11:58 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Aitäh, lugupeetud ettekandja! Rohkem küsimusi teile ei ole. Palun ettekandeks kõnepulti rahanduskomisjoni liikme Urve Tiiduse!

11:58 Urve Tiidus

Lugupeetud istungi juhataja! Lugupeetud Riigikogu liikmed! Sotsiaalmaksuseaduse muutmise seaduse eelnõu 253 arutelu enne esimest lugemist toimus rahanduskomisjonis 27. septembril. Algataja, Eesti Konservatiivse Rahvaerakonna fraktsiooni nimel tutvustas eelnõu eesmärki Martin Helme. Algataja selgitas komisjoni liikmetele, nagu ta tegi ka äsja siin saalis, et seadusmuudatus aitab kaasa iibe kasvule ning võimaldab vanemal, kes seda soovib, pühenduda üksnes laste kasvatamisele. Eelnõuga soovitakse muuta sotsiaalmaksuseadust nii, et riik maksaks sotsiaalmaksu vähemalt kolmelapselise pere mittetöötava vanema eest kuni kõige noorema lapse 19-aastaseks saamiseni. Teatavasti maksab kehtiva seaduse järgi riik sotsiaalmaksu mittetöötava vanema eest, kes kasvatab kolme või enamat alla 19-aastast last, kellest vähemalt üks on alla 8-aastane. Sotsiaalmaksuseaduse sotsiaalmaksu maksmise erijuhtude nimekirjas on selline punkt.
Komisjon kuulas ära ka Vabariigi Valitsuse seisukoha nimetatud eelnõu kohta. 30. juunil otsustas Vabariigi Valitsus eelnõu mitte toetada ja komisjonile tehti teatavaks ka põhjused. Esimene põhjus on see, et mõju riigieelarvele on suurem, kui menetletavas eelnõus on prognoositud. Loen teile ette ühe tsitaadi sellest põhjendusest: "Selliseid peresid, kus üks vanematest on mittetöötav ja on kasvatanud vähemalt kolme last ning noorim lastest ei ole veel saanud 19-aastaseks, on Eestis 19 779. (Eks see natuke kõigub ka, sest lapsed saavad ju 19-seks iga päev. – U. T.) Välistades sellest kehtiva seaduse sihtgrupid, oleks lisanduvate kindlustatavate arv selle eelnõu järgi 8411 inimest ning mõju riigieelarvele

14,1 miljonit eurot 2017. aastal." Menetletava eelnõu seletuskirjas on prognoosiks 1,5–2 miljonit eurot. Ma möönan, et Martin Helme mainis õigesti, et kõik vanemad ei jääks ju automaatselt koju, aga need on prognoosid. Sotsiaalsete mõjude suhtes on valitsuse seisukoht see, et analüüs on olnud vähene. Vabariigi Valitsus märgib rahanduskomisjonile esitatud arvamuses, et eelnõu soodustab lapsi kasvatavate vanemate pikaajalist eemalejäämist tööhõivest ning seeläbi vähendab lastega perede pikaajalist toimetulekut. Eelnõu eesmärgile ehk sündimuse suurendamisele on mõju pigem väheoluline, kuna enamik toetusest läheks juba vanemas eas olevate laste mittetöötavate vanemate toetuseks. Seda eelnõu arutas rahanduskomisjon, kuna tegemist on rahalise, sotsiaalmaksuteemaga, kuigi see on seotud sotsiaalkomisjoni valdkonda kuuluvate teemadega, seetõttu keskendus ka rahanduskomisjon tööhõivega seotud teemadele. Arutati, milline on eelnõu mõju kodus oleva vanema tööle naasmisele ning kuidas see kõik mõjutab tööturu paindlikkust. Avaldati arvamust, et eelnõu raskendab tööturule naasmist ning võib-olla vähendab ka motivatsiooni sinna naasta. Aga eelnõu algataja rõhutas, et last kasvataval vanemal peaks olema valikuvõimalus, kas jääda koju või mitte. Kui vanem tahab pühenduda üksnes laste kasvatamisele, peab riik talle selle võimaluse tagama, see oli eelnõu algataja vastuargument.
Veel peatuti rahalise mõju prognoosimise erinevustel. Rahandusministeeriumi esindaja, kes osales komisjoni istungil, selgitas, et nende arvutused baseeruvad Statistikaameti andmetel ja prognoosimisel võetakse arvesse kõiki kolme last kasvatavaid peresid, kus üks vanem on kodune ja üks laps on alla 19-aastane. Praegu kehtiva sotsiaalmaksuseaduse § 6 sätestab riigi kohustuse maksta isiku eest sotsiaalmaksu n-ö automaatselt, ilma et inimene ise selleks soovi avaldaks. Need olid aruteluteemad. Siis tegi komisjon otsused. Otsustati, et komisjoni ettekandja olen mina, Urve Tiidus. Otsustati, et täiskogu päevakorda läheb eelnõu 11. oktoobril ehk täna. Menetlusotsus on selline, et 27. septembril otsustas rahanduskomisjon teha ettepaneku eelnõu tagasi lükata. Otsuse poolt oli 6 rahanduskomisjoni liiget, 4 oli vastu ja 1 rahanduskomisjoni liige jäi erapooletuks. Sellega ma lõpetan ja ootan küsimusi, kui neid on.

11:58 Aseesimees Helir-Valdor Seeder
Aitäh! Austatud ettekandja, teile on tõepoolest küsimusi. Märt Sults, palun!

11:58 Märt Sults
Aitäh, härra eesistuja! Tehniline viga, mul läks telefon vastu klaviatuuri.

11:58 Aseesimees Helir-Valdor Seeder
Selge. Raivo Põldaru, palun!

11:58 Raivo Põldaru
Aitäh, härra eesistuja! Lugupeetud ettekandja! Kas komisjon ei tundnud muret selle pärast, et tulevikus äkki ei olegi enam töötajaid, kes tööturule siirduksid? Ma saan aru, et komisjon tundis sügavat muret selle pärast, et praegu jääb osa inimesi tööturule siirdumata. Aga kas seda muret ei olnud, et tööturul jääb üldse inimesi vähemaks, ja kas ei mõeldud sellele, kuidas saaks siin aidata?

11:58 Urve Tiidus
Aitäh, härra Põldaru! Väga hea küsimus. Rahanduskomisjon nii suurte üldistusteni seekord ei jõudnud. Eks me neid teemasid ju ikka arutame, aga seekord oli konkreetselt teemaks, kas alla 19-aastaste laste vanemad peavad tööturule siirduma või on parem, kui nad on kõik kodus või neil on vähemasti võimalus kodus olla. Me arutlesime selle üle. Loomulikult on laste arv Eesti ühiskonnas palju rõhutatud teema. Ei möödu vist ühtegi päeva, kui paljud inimesed sellele ei mõtle. Aga lapsed sünnivad ikka armastusest, ju seda armastust peab rohkem olema.

11:58 Aseesimees Helir-Valdor Seeder
Martin Helme, palun!

11:58 Martin Helme

Aitäh, härra asespiiker! Hea ettekandja! Minu küsimus ei puuduta väga otseselt komisjoni arutelu, ehkki tegelikult me seda teemat seal põgusalt käsitlesime. Minu meelest on vale vastandada töölkäimist ja kodus laste kasvatamist, need mõlemad on tähtsad. Aga kumb on teie arvates ühiskonna jaoks olulisem, kas töölkäimine või laste kasvatamine?

11:58 Urve Tiidus
Suur tänu selle mõneti filosoofilise küsimuse eest, et mis on tähtsam, kas töölkäimine või laste kasvatamine! Laste kasvatamine, järgmise põlvkonna kasvatamine, hoidmine, hooldamine ja õpetamine – see on kahtlemata võti. Ma meenutan Hiina vanasõna, et kui sa tahad 10-aastast tulemust, siis istuta puu, aga kui sa tahad 100-aastast tulemust, siis õpeta või kasvata lapsi. Päriselt ma neid asju ei vastandaks, sest kõik on omavahel seotud. Vaatame tänapäeva naisi – sagedasti ju seostatakse kodus olemise ja laste kasvatamisega rohkem naisi –, neil on eneseteostamise võimalusi järjest juurde tulnud. Neid võimalusi on motiveerinud ka mehed. Nii et ma arvan, et mõlemad on tähtsad, aga lapsed on olulised. Ma ei vähendaks kummagi tähtsust.

11:58 Aseesimees Helir-Valdor Seeder
Peeter Ernits, palun!

11:58 Peeter Ernits
Hea juhataja! Hea ettekandja! Ma olen küll Eesti rahvastiku toetusrühma liige, kuid ma ei mäleta, et me oleksime seda arutanud. Aga te ütlesite, et kui riik maksaks kodus oleva vanema eest sotsiaalmaksu, siis see raskendaks tööturule naasmist. Seletage mulle natuke täpsemalt, kuidas see toimuks.

11:58 Urve Tiidus
Aitäh, härra Peeter Ernits! Mina rääkisin teile sellest, mida rahanduskomisjon arutas. Kui tasutakse ära sotsiaalmaks nende inimeste eest, kellel on näiteks kolm last, kes on kuni 19 aastat vanad ja kes kõik on teismelised, 16-, 17-, 19-aastased või mis iganes variant see on, siis ma arvan, et see võib mõne inimese olukorra muuta ka kergemaks, sest laste eest hoolitsemine on tõsine ja 24 tundi ööpäevas kestev töö, sellele mina vastu ei vaidle. Aga raskendab see tööturule naasmist selles mõttes, et see annab justkui sõnumi, et võib-olla teid ei ole sinna tööturule vajagi, riik maksab selle maksu teie eest ära. Kuidas ma seda ütlen? Mõnes mõttes peab ju ühiskond ikka ka motiveerima inimesi tööturule naasma. See kuvand või arusaam naisest kui koduperenaisest kuulub võib-olla ikkagi sinna 20. sajandi alguse poole, midagi pole teha. Ma arvan, et see muudatus iseenesest ei raskendaks tööturule naasmist, aga ma pigem tutvustasin seda seisukohta, mille Vabariigi Valitsusele oli koostanud Rahandusministeerium. Ma täpsustan, et teid mitte eksitada. See arvamus kõlas niimoodi: "Eelnõu sotsiaalsete mõjude osas märgime, et eelnõu soodustab lapsi kasvatavate vanemate pikaajalist eemalejäämist tööhõivest ning seeläbi vähendab lastega perede pikaajalist toimetulekut." Selline oli see sõnastus. Võib-olla see väljend, et raskendab, tuli minu huulilt.

11:58 Aseesimees Helir-Valdor Seeder
Mart Helme, palun!

11:58 Mart Helme
Härra eesistuja! Hea ettekandja! Te juhite oma vastustes jutu pidevalt sellele, et 21. sajandisse justkui ei sobiks selline väga auväärne ja vastutusrikas tegevus nagu laste kasvatamine. See ei vasta tõele. Kui me käsitleme seda asja nii, siis varsti ongi terve Euroopa täis rätikutes naisi, kellel on kaheksa kuni kümme last, ja meil ei ole enam selles maailmas kohta. Nii et see käsitlus vajab mõningat revideerimist. Aga küsimus puudutab seda, kas komisjonis oli jutuks ka see, kui palju lisandväärtust toob kaasa lapse sünniga kaasnev sisetarbimise kasv.

11:58 Urve Tiidus
Suur tänu, härra Mart Helme! Kõigepealt, te panite mulle natukene sõnu suhu, ma kasutan õigust seda parandada. Mina ei ole kindlasti öelnud, et 21. sajandisse ei sobi lastega kodus olemine, pigem seondub

selle teemaga teie näide pagulaste kohta. Ma ütlesin seda, et see, kui naine on kogu aeg kodus ja mees on kogu aeg tööl, ei ole siin läänemaailmas 21. sajandil tüüpiline sotsiaalne käitumine. Seda tahtsin ma täpsustada. Kuidas see mõjutab tarbimiskäitumist, sellist infot minul hetkel ei ole. Tegelikult on ju niimoodi, et hoolimata sellest, kas inimene käib tööl või on kodus, tarbib ta ikkagi suhteliselt sarnaselt. Võib-olla ei saanud ma teie küsimusest täpselt aru, sellisel juhul palun küsimust täpsustada.

11:58 Aseesimees Helir-Valdor Seeder
Mark Soosaar, palun!

11:59 Mark Soosaar
Lugupeetud juhataja! Hea kolleeg Urve Tiidus! Põnev on siin saalis praegu, sest EKRE püüab rakendada seda eelnõu oma pagulaspoliitika vankri ette. Aga minu mõtted liikusid hoopis teise valdkonda. Minu põlvkond hakkas tööl käima juba 11–12-aastaselt, eriti suvel töötati mitu kuud järjest, ja nii teeniti perekonnale päris korralikku lisa. Selle eelnõuga me liigume nagu teises suunas: veel rohkem mugavustsooni, kus noored võiksid justkui täisealiseks saamiseni tööst üldse mitte osa võtta ega tööturule siseneda. Küsin siiski ühe konkreetse küsimuse. Kas eelnõu ongi niimoodi mõeldud, et see toetus kaob alles siis, kui viimane lastest saab 19-aastaseks? Või lõpeb toetus ära siis, kui kuni 19 aasta vanuste laste arv langeb kahe peale?

11:59 Urve Tiidus
Suur tänu küsimuse eest, härra Soosaar! Teie küsimus puudutab selle eelnõu sõnastust. Siblin oma paberites ja loen EKRE fraktsiooni esitatud eelnõust, et sotsiaalmaksuseaduse § 6 lõike 1 punkti 1^1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt: "1^1) üks Eestis elav mittetöötav vanem, kes kasvatab kolme või enamat Eestis elavat last, kellest vähemalt üks on alla 19-aastane;". Seaduse järgi maksab nende eest sotsiaalmaksu – see käib sotsiaalmaksu maksmise erijuhtude alla – riik või avalik-õiguslik juriidiline isik. Tõepoolest, mina saan sellest niimoodi aru, et lastest vähemalt üks on alla 19-aastane. Kuni kõik kolm last on saanud 19-aastaseks, niikaua maksaks selle eelnõu järgi sotsiaalmaksu riik või avalik-õiguslik juriidiline isik, selle ettepaneku järgi on maksja riik.

11:59 Aseesimees Helir-Valdor Seeder
Henn Põlluaas, palun!

11:59 Henn Põlluaas
Aitäh! Eelmisele küsijale ütlen, et laste töölkäimist takistavad hoopistükkis arulagedad eurodirektiivid ja -normid. Minu küsimus on aga hoopis see: raha või lapsed? Eilne presidendi kõne oli äärmiselt sümpaatne, ta tuli kogu aeg tagasi laste ja laste kasvatamise juurde, aga ma näen, et valitsus ja ministeeriumid ja ka rahanduskomisjon on pannud raha ja lapsed kaalukausile. See on väga kummaline. Lugedes meie põhiseaduse preambulit, näeme, et kogu meie riigi eksistentsi mõte ongi see, et me jääksime püsima, meie rahvas jääks püsima ja meil sünniks piisavalt lapsi. Kõik tegevused peavad lähtuma just nimelt sellest aspektist. Kas tõesti oleme nüüd nii kaugele jõudnud, et me panemegi kaalukausile: kas lapsed või raha?

11:59 Urve Tiidus
Aitäh, härra Põlluaas! Kui te küsite minu arvamust, mitte komisjoni ettekandja arvamust, siis võin öelda, et mina olen üsna jäigalt sellel seisukohal, et raha eest siiski lapsi osta ei saa. Kui see raha annab meestele suuremat enesekindlust perekonna loomiseks ja laste saamiseks, siis seda peate teie mulle selgitama. Aga rahanduskomisjon arutas seda eelnõu ikkagi ka selle kandi pealt, kuidas see seadusmuudatus mõjutab riigieelarve tasakaalu. Olemasolevate statistiliste andmete järgi lisanduks 8411 kindlustatud inimest – ma jälle rõhutan, et see arv ju päevadega muutub – ja selle mõju n-ö absoluutarvuna oleks 14,1 miljonit eurot. Kui see seadus jõustuks ja läheks järgmisel aastal käiku, siis selle mõju oleks 14,1 miljonit eurot. Seletuskirjas on prognoosiks pandud 1,5–2 miljonit eurot. Oleks pidanud täpsemalt küsima eelnõu algataja käest, mis kaalutlustel jäeti see summa väiksemaks kui see

14,1 miljonit ja kui paljude inimeste kojujäämisega siis arvestati. Selle erinevuse järgi võiks arvata, et nendest, kes sinna gruppi kuuluksid, jääks koju arvestuslikult ikkagi väiksem osa. Ma arvan, et selle üle võib pikemalt arutleda, aga hetkel esitan ma siiski komisjoni seisukohti.

11:59 Aseesimees Helir-Valdor Seeder
Jüri Jaanson, palun!

11:59 Jüri Jaanson
Aitäh! Austatud ettekandja! Teile esitatakse siin päris palju sisulisi küsimusi laste kasvatamise, töölkäimise ja kõige kohta, mille arutamise õige koht on hoopis sotsiaalkomisjon. Aga rahanduskomisjoni pärusmaa on just kulupool ehk mõju riigieelarvele. Kas komisjoni istungil oli ka sügavam arutelu selle kulupoole üle? Siin on suured käärid: 2 miljonit *versus* 14,1 miljonit. Kas siin oli näha ka mingit lähenemist, arusaama, mis see tegelik kulu riigieelarvele võiks siis selle seaduseelnõu põhjal olla?

11:59 Urve Tiidus
Aitäh, härra Jüri Jaanson! Te märkisite, et laste kasvatamise, iibe ja tööturu teemad kuuluvad sotsiaalkomisjoni valdkonda, aga iseenesest ei tee paha ju ka see, kui rahanduskomisjoni liikmed neid arutavad. Nüüd sellest, kui sisuliselt me arutasime rahalist mõju. Eelnõu rahaline mõju arvutatakse ikkagi selle järgi, kui palju see maksimaalselt mõjuda võib. Ei hakata mõtlema, kuidas keegi käitub, et kas näiteks ainult 50% kasutavad seda võimalust, et riik maksab sotsiaalmaksu ära, või teeb seda 30%. Kuigi on olemas mingi tõenäosus, kui paljud inimesed lähevad tööturule tagasi ja kui paljud jäävad koju, tuleb rahalised arvutused teha ikkagi selle järgi, milline on maksimaalne mõju riigieelarvele, midagi parata ei ole.

11:59 Aseesimees Helir-Valdor Seeder
Arno Sild, palun!

11:59 Arno Sild
Aitäh, lugupeetud eesistuja! Lugupeetud esineja! Kuigi siin on mitu korda nendest rahanumbritest räägitud, küsin ma veel täpsustava küsimuse. Mis on sinu enda seisukoht, kumb on tõele lähemal, kas 2 miljonit või 14 miljonit? Siin on ikka seitsmekordne vahe. Peab hakkama mõtlema, kes oskab arvutada ja kes ei oska.

11:59 Urve Tiidus
Aitäh teile, härra Arno Sild! Ma arvan, et isikliku seisukoha või mingi emotsiooniga ei ole mõtet siin kalkuleerida. Ühel pool on eelnõu algataja arvutused ja arvud, teisel pool on Rahandusministeeriumi arvutused ja arvud. Nende perekondade ja laste arv tugineb siiski riigi statistikale. Ma ei läheks seda teed, et anda mingisuguseid tõenäosusteooriast tulenevaid hinnanguid. Jällegi räägin sellel teemal, et kes läheksid tööle ja kes jääksid koju. Ma oletan, et väga mitmed naised jääksid rõõmuga koju, aga võib-olla ka mehed, tänapäeval on seegi täiesti arvestatav variant. Rõhutan uuesti, et eelarvekulusid arvestades tuleb arvesse võtta ikkagi kõiki sihtgruppi kuuluvaid inimesi. Me ei saa siin tõmmata sellist piiri, et äkki pooled lähevad tööle või nii edasi.

11:59 Aseesimees Helir-Valdor Seeder
Aadu Must, palun!

11:59 Aadu Must
Aitäh! Lugupeetud ettekandja! On ju vana tõde, et iga hinnang räägib kahest asjast: hinnatavast objektist ja hindajatest endist. Mulle teeb natuke muret see teine pool. Ma saan aru, et need argumendid, mis komisjonis esitati selle eelnõu vastu, olid hästi eklektilised, kohati põhinesid need maailmavaatel, mis kujunes välja 19. sajandi lõpul, kui ühiskonna keskmes seisis vabrik, vahel pakub mõni seda sobivana välja ka hilisemasse sajandisse. Natuke oli siin tunda agraarajastu jälge ja natuke oli tunda ka seda, et sõda sai just läbi, lapsed tuleks tööle panna ja tööhõivet suurendada. Kas teile kõige

selle põhjal ei tundu, et seda eelnõu ei tohiks maha hääletada, vaid tuleks asjad selgeks rääkida? Kogu argumentatsioon on ühiskonnateaduslikus mõttes siin nagu puder ja kapsad.

11:59 Urve Tiidus
Aitäh, härra Must! Mulle alati meeldib, kui kõnelevad teadlased, sest nende argumentidel on kaalu. Ma rõhutan siiski, et olen siin komisjoni ettekandjana ja edastan teile komisjoni menetlusotsuseid ja arutluse käiku.

11:59 Aseesimees Helir-Valdor Seeder
Mihhail Stalnuhhin, palun!

11:59 Mihhail Stalnuhhin
Aitäh, härra juhataja! Lugupeetud ettekandja! Jah, te olete küll komisjoni ettekandja, aga vahepeal ütlete ikka oma arvamuse ka välja. Näiteks kõlas siin, et raha eest lapsi osta ei saa. Mina vaidlen vastu, raha eest saab lapsi osta, meie seda ju teeme, seda teeb vanemapalk. Siis, kui sellega alustati, osati isegi laste väärtust hinnata, nimelt sai üks ema oma lapse eest miinimumpalga ja teine sai 17 korda rohkem. Nii oli see alguses. Seda nimetati väga progressiivseks. Peale seda tuli murdepunkt ja lapsi hakkas tõesti rohkem sündima. Kas see praegune "raha eest lapsi osta ei saa" on suunatud selle poliitika vastu? Kas te põhimõtteliselt enam ei toeta vanemapalka?

11:59 Urve Tiidus
Suur tänu, härra Stalnuhhin! Te tõlgendasite minu lauset niimoodi, nagu teile õigem tundus. Ma tuletan meelde, et vanemapalk kehtestati ikkagi selleks, et kompenseerida väikelapse tõttu tööturult eemalejäämisega seotud sissetulekute vähenemist. See on üks põhjus, miks ma ei ole teie väitega nõus. Pikemalt ma siin midagi ei ütlegi. Sellist seisukohta mul ei ole, et vanemapalga maksmist ei peaks jätkama. See on noortele vanematele väga tähtis tugi, just siis, kui nende laps on väikelapseeas. Kui siin tulid juba teaduslikud argumendid mängu, siis meenutagem seda, et vanema kodusolek on eriti tähtis ju lapse esimesel poolteisel eluaastal, hea oleks, kui see kestaks kolm aastat. Mina kuulun sellesse põlvkonda, kes ei saanud vanemapalka, aga said ka lapsed üles kasvatatud, kuid see ilmselt ei ole siin asjakohane teema.

11:59 Aseesimees Helir-Valdor Seeder
Mihhail Stalnuhhin, palun!

11:59 Mihhail Stalnuhhin
Aitäh! Lugupeetud ettekandja! Mis meil siin opositsioonis ikka teha, me muudkui tõlgendame. Teie võtate kõik otsused vastu, meie peame kas või seda lõbu saama siin, muidu mine ja kas või hüppa vette, eks ju. Siin kõlas lause, et EKRE rakendab selle eelnõu oma pagulaspoliitika vankri ette. Te sellele põhimõtteliselt vastu ei vaielnud.

11:59 Urve Tiidus
Mina ei öelnud seda!

11:59 Mihhail Stalnuhhin
Vaikimine on nõusoleku märk. Aga millise poliitika vankri ette rakendub see otsus, et komisjoni enamus ja tõenäoliselt ka koalitsioon tervikuna eitab seda ettepanekut?

11:59 Urve Tiidus
Härra Stalnuhhin, no mis ma teile ütlen? Komisjon otsustas 6 poolthäälega selle eelnõu välja hääletada, 4 komisjoni liiget olid eelnõu poolt ja 1 jäi erapooletuks. Nii et häälteenamusega oldi selle poolt, et see eelnõu menetlusest välja jätta. Kõigile ülejäänud küsimustele, ma arvan, saan ma vastata järgmine kord, kui ma juhtun sama teemat käsitlema. Ärge hüpake aknast välja!

11:59 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Aitäh, austatud ettekandja! Teile rohkem küsimusi ei ole. Avan fraktsioonide läbirääkimised. Mart Helme, Konservatiivse Rahvaerakonna nimel, palun!

11:59 Mart Helme

Lugupeetud eesistuja! Lugupeetud rahvasaadikud! Loomulikult muutub kõik siin saalis poliitiliseks, see on arusaadav, sest me kõik esindame erinevaid poliitilisi agendasid, vaateid ja arusaamu. Seetõttu ei ole muidugi midagi imekspandavat selles, et siin on kõlanud niisugused väited, nagu see eelnõu oleks rakendatud meie pagulaspoliitika vankri ette jms. See on normaalne. Aga ma tahan rõhutada, et see eelnõu on sündinud sügavast murest meie rahva tuleviku pärast. Loomulikult oli Urve Tiidusel õigus, kui ta ütles – olite vist teie, kes seda ütles –, et sellest olukorrast väljatulemiseks on vaja tervet paketti meetmeid, et meie rahva iibekäitumine muutuks, laste kasvatamise kvaliteet paraneks jne. Me oleme sellega täiesti nõus. Eelnõu ei paku välja tervet paketti, mis ei tähenda seda, et juurde ei võiks tulla terve rida muid eelnõusid ja ettepanekuid, mis seda täiendaksid. Ma olen täiesti nõus, et emapalk sellisel kujul, nagu ta on, on hea ettevõtmine. Aga ma arvan, et sellele tuleb ühte-teist lisada. Me pakumegi ühte lisa. Me pakuksime ühte-teist veelgi, miks mitte maksuerandeid, miks mitte tulumaksukustutust iga sündinud lapse pealt jne. Paneme koos pead tööle! Selleks me ju siin oleme, et võtta vastu seadusi, mis mõjutaksid ühiskonna käitumist positiivses suunas.
Ma pean paraku nõustuma küsijaga, kes küsis, kas me paneme lapsed ja raha eri kaalukausside peale. Selle eelnõu tagasilükkamise põhjendused on ju seotud rahaga. Kusjuures ma ei saa absoluutselt nõustuda Rahandusministeeriumi analüüsiga, mis on täiesti tuimalt ja automaatselt võtnud arvesse kõik Eesti kolme ja enama lapsega perekonnad ning arvutanud niimoodi kokku natuke alla 15-miljonilise kulu. See on automaatselt tuletatud, see tulemus ei vasta tõele. Nõustun, et võib-olla tõesti on meie arvutatud summa, kõigest 2 miljonit, liiga väike. Aga võtame siis keskeltläbi ja saame 6–8 miljonit. Kuulge, inimesed, mis on 6–8 miljonit, mis on ka 10 miljonit Eesti Vabariigi 8,6-miljardilisest eelarvest! See on tühiasi. Me kulutame praegu Eestis liitlaste vastuvõtmiseks – ma ei ütle täpset summat, ma ei taha seda siin öelda – kümneid miljoneid eurosid. Miks me selle kulutuse teeme? Üks põhjus on see, et meil ei ole oma sõdureid. Me peame toitma võõraid sõdureid, sest meil ei ole oma sõdureid. Neid ei ole muu hulgas sellepärast, et meil ei ole sündimust toetavat, emadust väärtustavat paketti, mida meil on hädasti vaja.
Ärge lükake seda eelnõu tagasi, võtame selle uuesti arutlusele, tehke täiendusi, tehke parandusi, ärge käituge järjekordselt nõmeda teerullina! Eriti koputan ma sotsiaaldemokraatide südametunnistusele, sest kõik sotsiaalsed küsimused peaksid olema eelkõige teie leib. See on sotsiaalne teema, tundlik teema.
Lõpetuseks tahan öelda, et mind sügavalt häirib, kui püütakse kuidagi iibest rääkijate südametunnistusele koputada. Naised ei ole sünnitusmasinad, öeldakse. Loomulikult ei ole, aga me katseklaasilapsi massiliselt tegema vist veel ei hakka. Minu ema meenutas kunagi kuldseid sõnu. Oli üks hästi armas laps, vene ema laps ...
Palun lisaaega!

11:59 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Kolm minutit lisaaega.

11:59 Mart Helme

Ja mu ema ütles: "Oi, kui armas laps! Kust see küll on tulnud?" Selle lapse ema vastas talle (ma nüüd rikun natuke kodukorda ja ütlen teile vene keeles): "*Iz tehh vorot, otkuda ves narod*." Täpselt nii ongi, me kõik oleme tulnud nendest väravatest, kust on tulnud kogu rahvas. Teistest väravatest rahvas ei tule. Me peame emadust väärtustama. Mu emal oli veel teinegi kuldne ütlus. Kui mingi asi oli väga kallis, siis ta ütles, et rahast kallim ei ole. Lapsed ka, nendegi kohta võib öelda, et rahast kallim ei ole. Kui see läheb maksma 10 miljonit, kui see läheb maksma ka 20 miljonit, siis me leiame selle raha. Küsimus suurele ringile: kui palju läks maksma Estonian Airi pankrot? Küsimus suurele ringile: kui palju on läinud maksma see õnnetu praamisusserdus? Kui palju on läinud maksma paljud muud rumalused? Sadu ja sadu miljoneid eurosid. Leiame selle raha ja anname signaali, et me väärtustame lapsi, emadust ja laste kasvatamist. Aitäh!

11:59 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Aitäh! Palun, Mihhail Stalnuhhin Keskerakonna fraktsiooni nimel!

11:59 Mihhail Stalnuhhin

Härra juhataja! Lugupeetud kolleegid! Me toetame seda eelnõu ja ma ei kavatsenud siia pulti tulla, aga selle arutelu peale tahaks siiski paar sõna öelda. Vaadake, vanas Hiinas, kusjuures mitte eriti ammu, karistati ametnikke, kes olid võtnud altkäemaksu, sellega, et neil tõmmati nahk üle kõrvade, otseses füüsilises mõttes. Pärast tehti sellest nahast topis ja pandi see lakke rippuma samas kabinetis, kus see ametnik seda altkäemaksu oli võtnud, ehk tema töökohal. See tähendas, et võeti nahk maha kohtunikult, kes raha eest vale otsuse oli teinud, ja siis tema mantlipärija tuli ja tegi tööd selle topise all. Oli olnud isegi nii hull juhtum, et uueks ametnikuks sai karistatud ametniku poeg, kes siis istus oma isa topise all.
Miks ma sellest räägin? Tegelikult oleks ka siia saali minu arvates vaja ühte topist. Kuskil seinal võiks rippuda see õnnetu Estonian Air, lihtsalt meeldetuletuseks. Siin võiks rippuda tema logo või mingi sümbol. Iga kord, kui ma järjekordselt kuulen, et koalitsiooni esindaja hakkab selgitama opositsioonile, kellel ei ole sellist mehhanismi ministeeriumides, valitsuses, kantseleides, ametites, nagu on koalitsioonil, et opositsiooni arvutused ei ole täiesti täpsed, näiteks mitte 2 miljonit, vaid tõenäoliselt 1,8 või 2,13 või midagi seesugust, siis oleks hea näidata Estonian Airi poole. Millised kalkulatsioonid tehti siis, kui Vabariigi Valitsus kogunes – mälu järgi ütlen – neli korda ning võttis ilma dokumentide ja seletuskirjata vastu otsuseid, mis summaarselt tegid riigile külma 79 miljoni eest? Ei olnud mingeid dokumente. Mõnikord ei olnud Vabariigi Valitsuse istungil isegi sellist päevakorrapunkti. Tulid kokku, keegi ütles, et kuulge, raha on vaja anda. Ja antigi. Lugege Riigikontrolli aruannet selle kohta.
Nii et me toetame seda seaduseelnõu ja suhtume äärmise kahetsusega sellesse, et iga kord, kui kõne alla tuleb mingi väiksem summa, konkreetsel juhul Estonian Airi juhtumiga võrreldes 40 korda väiksem summa, tuleb see arvutuste teema kogu aeg jutuks. Veel üks ääremärkus. Muidugi, see vettehüppamine oli nali. Usklik inimene seda ei tee, aga samas on tal õigus keegi teine vette visata, igaks juhuks. Aitäh!

11:59 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Aitäh! Rohkem fraktsioonidel kõnesoove ei ole. Juhtivkomisjoni ettepanek on eelnõu 253 esimesel lugemisel tagasi lükata. Me läheme selle ettepaneku hääletamise juurde.
Panen hääletusele juhtivkomisjoni ettepaneku eelnõu 253 esimesel lugemisel tagasi lükata. Palun võtta seisukoht ja hääletada!
Hääletustulemused
Ettepaneku poolt hääletas 48 Riigikogu liiget ja vastu 22, erapooletuks jäi 6. Eelnõu on tagasi lükatud ja langeb menetlusest välja. Head kolleegid, tänane istung on lõppenud. Kohtumiseni homme!

Istungi lõpp kell 11.05.